

7 Про затвердження Методичних рекомендацій із застосування реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами: Наказ Міністерства фінансів України від 15 червня 2011 р. № 720. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0720201-11#Text> (дата звернення: 12.05.2023).

Сидорчук І.С.,
1 курс, факультет економіки і підприємництва
Науковий керівник: **Ратушна О.П.,**
канд. екон. наук, доцент кафедри обліку і оподаткування
Уманський національний університет садівництва
м. Умань

ОСОБЛИВОСТІ ГОТІВКОВИХ РОЗРАХУНКІВ СУБ'ЄКТАМИ МАЛОГО БІЗНЕСУ

В діяльності суб'єктів господарювання одне з найважливіших місць займають розрахунки. Це взаємодія з іншими суб'єктами господарювання, органами державної влади, банками і іншими фінансовими установами, працівниками тощо. Розрахунки можуть бути як в грошовій так і негрошовій формі (бартер, взаємозалік).

Для суб'єктів господарювання які перебувають на спрощеній системі оподаткування і є платниками єдиного податку першої-третьої груп статтею 291 п. 6 Податкового кодексу України (ПКУ) передбачено, що розрахунки за відвантажені товари (виконані роботи, надані послуги) виконуються в грошовій формі - готівковій або безготівковій (у тому числі з використанням електронних грошей). Тому для суб'єктів малого бізнесу грошові розрахунки є важливою складовою їх діяльності та мають певні особливості при їх організації.

Для суб'єктів господарювання малих підприємств дохід є основним показником, який дозволяє їм перебувати на спрощеній системі оподаткування, а для третьої групи є базою нарахування єдиного податку.

Відповідно до п. 11. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні від 29.12.2017 р. № 148 (Постанова 148) «готівка, що надходить до кас, оприбутковується в день одержання готівки в повній сумі, і повинна бути відображена фізичними особами-підприємцями в книзі обліку доходів/книзі обліку доходів і витрат у довільній формі шляхом помісячного відображення отриманих доходів у порядку, визначеному Податковим кодексом України» [5]. Документами, які підтверджують дохід фізичної особи - підприємця, є документи, що підтверджують надходження коштів на поточний рахунок у банку або

надходження готівкових коштів. Тому належний облік грошових коштів є важливим з огляду на достовірне визначення обсягу доходу такої фізичної особи-підприємця (ФОП).

Фізичні особи підприємці не повинні використовувати прибуткові і видаткові касові ордери (ПКО і ВКО) - це обов'язок лише юридичних осіб. Крім того такі суб'єкти господарювання не зобов'язані вести касову книгу (п. 39 Положення 148).

Що стосується організації касової роботи, то крім звільнення у веденні касової книги фізичні особи-підприємці звільняються від розробки порядку оприбуткування готівки, який відповідно до п. 12 Положення 148 є обов'язковим для юридичних осіб.

Договір про повну індивідуальну матеріальну відповідальність фізична особа-підприємець може укласти з найманим працівником, який здійснює операції з готівкою (п. 44 Положення 148). Якщо підприємець готівкою займається сам, то такий договір не потрібен.

Фізичні особи-підприємці не встановлюють ліміт залишку готівки в касі (п. 14 Положення 148), тому вони не зобов'язані здавати отриману готівкову виручку в банк. Якщо такий підприємець здає готівку до каси банку для зарахування її на поточний рахунок підприємця, потрібно в призначенні платежу зазначити, що це готівкова виручка за відповідний період. Аналогічний запис повинен бути в Книзі обліку доходів про готівкові надходження за цей період, інакше така виручка буде зарахована як дохід.

Санкції у вигляді адміністративного штрафу за порушення порядку проведення готівкових розрахунків та розрахунків з використанням електронних платіжних засобів за товари (послуги) визначено статтею 163-15 Кодексу України про адміністративні правопорушення (КУпАП).

За порушення порядку проведення готівкових розрахунків за товари (послуги), такі як перевищення граничних сум розрахунків готівкою, неможливість розрахунків з використанням електронних платіжних засобів - обумовлює штраф на фізичну особу – підприємця від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (1700-3400 грн).

Якщо матиме місце повторне порушення, за яке протягом року було піддано адміністративному стягненню, то розмір штрафу становитиме від п'ятисот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (8500-17000 грн).

Закінчення строку, передбаченого пунктом 61 підрозділу 10 розділу ХХ «Перехідні положення» ПКУ, обумовлює обов'язковість застосування РРО / ПРРО для фізичних осіб-підприємців, які перебувають як на загальній так і спрощеній системі оподаткування (платників єдиного податку другої - четвертої груп).

Абзацом 4 пункту 177.10 статті 177 ПКУ визначено, що «ФОП застосовують реєстратори розрахункових операцій відповідно до Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» № 265 у редакції від 01.08.2022 р. (далі Закон 265)» [1].

Відповідно до статті 3 Закону № 265 «суб'єкти господарювання, які здійснюють розрахункові операції в готівковій та/або в безготівковій формі (із застосуванням електронних платіжних засобів, платіжних чеків, жетонів тощо) при продажу товарів (наданні послуг) у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг, а також операції з приймання готівки для подальшого її переказу зобов'язані проводити розрахункові операції на повну суму покупки (надання послуги) через РРО або ПРРО» [3].

На сьогодні ФОП другої - четвертої груп платники єдиного податку, що здійснюють розрахункові операції повинні мати РРО / ПРРО незалежно від обсягу доходу і сфери діяльності.

Для платників єдиного податку 2-4 груп діють виключення, передбачені статтею 10 Закону № 265. На виконання вказаної статті була прийнята Постанова КМУ від 23.08.2000 р. № 1336. Про забезпечення реалізації статті 10 Закону України "Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг".

Санкції за порушення застосування РРО / ПРРО або їх відсутність у суб'єктів господарювання закріплені у статті 17 Закону № 265.

Так згідно з частиною 1 статті 17, «на суб'єкта господарювання накладається штраф у розмірі 100 відсотків вартості проданих з порушеннями товарів (робіт, послуг) - за порушення, вчинене вперше, а за кожне наступне - 150 відсотків, якщо:

- розрахункова операція проведена з використанням РРО, ПРРО або РК на неповну суму вартості проданих товарів (наданих послуг);

- розрахункова операція непроведена через РРО та/або ПРРО з фіскальним режимом роботи;

- невидано (в паперовому вигляді та/або електронній формі) відповідного розрахункового документа, що підтверджує виконання розрахункової операції, або проведення її без використання РК на окремому господарському об'єкті такого суб'єкта господарювання» [3].

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. №2755. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.

2. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України в редакції від 15.04.2023р. №8073. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>.

3. Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг: Закон України у редакції від 01.08.2022 р. №265. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265/95-%D0%B2%D1%80#Text>.

4. Про забезпечення реалізації статті 10 Закону України "Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг": Постанова КМУ від 23.08.2000 р. №1336. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1336-2000-%D0%BF#Text>.

5. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні Постанова КМУ від 29.12.2017 р. №148. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17#Text>.

Степанова С.В.,
здобувач вищої освіти ФТМ 2к. 9 гр.
Науковий керівник: **Кузуб М.В.**,
старший викладач кафедри обліку та оподаткування
Державний торговельно-економічний університет
м. Київ

ОСОБЛИВОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ МАРКЕТИНГОВИХ ПОСЛУГ

У сучасному світі маркетинг став ключовим елементом успішної діяльності підприємств. Останніми десятиліттями стрімко збільшується вплив якості маркетингових послуг на успішність підприємства. Маркетингові послуги надаються багатьма організаціями і включають рекламу, просування бренду, дослідження ринку, планування та управління продажами тощо. Від якості ведення бухгалтерського обліку цих послуг залежить економічне процвітання окремо взятого підприємства. У глобальному плані це має вплив і на економіку держави загалом. Зважаючи на таку важливість, організація має враховувати особливості бухгалтерського обліку маркетингових послуг.

Теоретичні та методологічні аспекти обліку та аналізу, фінансування витрат на проведення маркетингових послуг підприємства розглядаються як вітчизняними (Ф.Ф. Бутинець, Б.І. Валуєв, О.В. Гуменна, М.Я. Дем'яненко, Т.Г. Дудар, Г.Г. Кірейцев, Н.Л. Правдюк, М.С. Пушкар, Ю.С.Рудченко, О. Самарченко, Л.К. Сук тощо), так і закордонними авторами (І.А. Басманов, П.С. Безруких, Т.В. Бобровська, В.О. Гончарук, К. Друрі, Н.А. Краснова та ін.) [1].

І.В. Супрунова дослідила сутність та перспективи розвитку маркетингової діяльності підприємства, окреслила основні риси характерні